

Priedas

Supplement

Ramunė Kazlauskaitė

Recenzija: „Lietuvių muzika. Nacionalinio muzikos judėjimo kilmė ir istorija Europos kontekste“

Litauische Musik. Idee und Geschichte einer musikalischen Nationalbewegung in ihrem europäischen Kontext
Sud. Audronė Žiūraitytė ir Helmut Loos, Leipzig: Gudrun Schröder Verlag, 2010.

Straipsnių rinkinys, autoriai: V. Landsbergis, V. Muktupavels, M. Boiko, G. Kirdienė, J. Trilupaitienė, V. Bakutyte, J. Burokaitė, V. Markeliūnienė, J. Vyliūtė, J. Bruveris, A. Žiūraitytė, G. Daunoravičienė, S. Keym, J. Braun, J. Landsbergytė, D. Palionytė, Ž. Ramoškaitė, R. Gaidamavičiūtė, R. Stanevičiūtė, D. Kšanienė, D. Petrauskaitė, U. Hrab, L. Schiwietz ir H. Loos.

Ar šandien įmanoma išleisti lietuvių muzikos istoriją svetima kalba, parašytą iš nūdienos perspektyvos, aprėpiančią viską, kas aktualu? Viena iš galimybių – bandyti tai padaryti bendromis mūsų ir užsienio partnerių pastangomis. Tò ir ėmėsi daug rašantys Lietuvos muzikologai, bendradarbiaudami su kolegomis iš Leipzigo universiteto. Su vokiečiais juos jau nemažai metų sieja ne vienas projektas, skirtas Vidurio ir Rytų Europos muzikinių kultūrų istorijai, šaltinių ir archyvų tyrinėjimams bei tarpkultūriniais ryšiams. 2008 m. Leipzige vyko lietuvių muzikai skirtas forumas – koncertai, Vytauto Landsbergio paskaita, susitikimai su kompozitoriais Raminta Šerkšnyte ir Vytautu Barkausku bei tarptautinė muzikologų konferencija. Pranešimus joje skaitė lietuvių, vokiečių, latvių ir švedų specialistai. Pasirinkta labai plati tema „Lietuvių muzika. Nacionalinio muzikos judėjimo kilmė ir istorija Europos kontekste“. Taip vėliau buvo pavadintas ir šios konferencijos pranešimų pagrindu sudarytas straipsnių rinkinys vokiečių kalba, kurį spaudai parengė Audronė Žiūraitytė ir Helmutas Loosas. 2010 m. jis išleistas Leipzige. Knyga dedikuota Onai Narbutienei (1930–2007) ir Vitai Lindbergai (1942–2006), dviem iškilioms XX a. antros pusės Baltijos kraštų muzikologėms, nemažai prisidėjusioms prie kultūros mainų su Vokietija puoselėjimo.

Konferencijoms rengiami įvairių autorių pranešimai dažnai tik bendrais bruožais siejasi su paskelbta tema. Šiuo atveju iš atskirų tyrinėjimų, įtraukiant aktualiausią faktinę medžiagą, nebūtinai atskleidžiama lietuvių muzikos istorija, kokią ją įsivaizduojame gyvendami XXI a. Skaitant šią istoriją norėtūsi prieš akis dažniau regėti europinį kontekstą, sąsajas su kitomis kultūromis. Suprantama, sąlygos tokiems darbams rasti Lietuvoje, deja, nepalankios. Didesnės apimties muzikologijos leidinius užsienio kalbomis kol kas sudaro straipsnių ir pranešimų rinkiniai.

Knygos skyriai, skirti etnologijai, muzikiniam gyvenimui, lietuvių komponavimo istorijai ir tarpkultūriniais ryšiams, pateikia daug vertingos informacijos.

Valdis Muktupavelsas aiškina, ar XVI–XVII a. į lietuvių ir latvių kalbas išverstuose Biblijos tekstuose minimi instrumentai labiau sietini su Senojo Testamento tradicija, ar veikiau su to meto vietos muzikavimo praktika. Martinas Boiko aptaria Baltijos regiono senojo vokalino daugiabalsumo koherentiškumo aspektus, Gaila Kirdienė – lietuvių instrumentinės šokių muzikos savitumą ir sąsajas su kitomis Europos etnijomis.

Nemažą knygos dalį sudaro Lietuvos muzikinio gyvenimo studijos, atspindinčios XX a. funkcionavusių institucijų, organizacinių struktūrų veiklą. Net keturių šio skyriaus publikacijų dėmesio centre – operos teatras: Vida Bakutyte

aptaria sėkmingus Vilniaus miesto teatro 1887–1891 m. sezonus, kai, vadovaujant Aleksejui Kartavovui, scenoje buvo parodyti aukštos meninės kokybės operų spektakliai, Vytautė Markeliūnienė glaustai apžvelgia Kauno, Vilniaus ir Šiaulių operų trupių darbą 1941–1944 m. Koncentruota forma savo ilgamečių tyrimų rezultatus knygoje pateikia Jonas Bruveris. Jo straipsnyje skaitytojas ras apibendrintą operos teatro ir nacionalinės operos žanro raidos istoriją. Lietuviškojo baleto praeitį ir dabartį analizuoja A. Žiūraitytė, vienareikšmiškai konstatuodama, kad mūsų šokio menas iki šių dienų neišivaduoja iš rusų baleto įtakos.

Kultūros gyvenimo kontekstą papildė Jūratės Burokaitės, Jūratės Sofijos Viliūtės ir Jūratės Trilupaitienės straipsniai. J. Burokaitė detalizuoja 1920–1940 m. Vilniuje susidariusią situaciją. Anuomet lietuvių mieste buvo mažuma, o lietuviški renginiai vyko tik dviejose vietose – Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir Šv. Mikalojaus bažnyčioje. J. Viliūtė aprašo 1944–1949 m. lietuvių gyvenimą Vakarų Vokietijoje, įvairialypę jų veiklą ir pastangas emigracijos sąlygomis tęsti intelektualinį darbą. Profesionaliosios muzikos funkcionavimo ypatumus aukštuomenės sluoksniuose nuo seniausių laikų iki XVIII a., remdamasi itin negausiais išlikusiais šaltiniais, apžvelgia J. Trilupaitienė.

Komponavimo klausimams skirtame skyriuje – lietuvių ir vokiečių muzikologų tekstai, juose gilinamasi į kai kurių mūsų kultūrai reikšmingų kompozitorių kūrybą. Mikalojaus Konstantino Čiurlionio simfoninių poemų „Miške“ ir „Jūra“ analizę pateikia Stefanas Keymas, atrasdamas paralelių su to meto lenkų ir vokiečių orkestrinės muzikos tradicija, taip pat įvardydamas ir originalius, inovatyvius šių kompozicijų bruožus. Janas Martinas Braunas tuose pačiuose programiniuose M. K. Čiurlionio darbuose pirmiausia ieško įkomponuoto gamtovaizdžio, eksteritorinių erdvių ir XX a. menui būdingų poromantinių perspektyvų. Knygoje pateikta ir konferencijoje prieš koncertą skaityta V. Landsbergio paskaita, bendrais bruožais supažindinanti su įvairialypiu M. K. Čiurlionio talentu, menininko asmenybe ir pasaulėjauta.

Jūratė Landsbergytė apžvelgia vadinamųjų „progresyviųjų“ ketvirtojo dešimtmečio lietuvių kompozitorių darbus, plačiau charakterizuoja Vytauto Bacevičiaus muzikos bruožus. Mikrotonų, ateminėms Jeronimo Kačinsko kompozicijoms straipsnį skyrė Danutė Palionytė. Jau kiek primirštas sovietinio pokario peripetijas, potvarkius ir stalininės krypties estetikos diktatą vėl priminė Živilė Ramoškaitė. Su tarybinio laikotarpio aktualijomis susijusi ir Rūtos Gaidamavičiūtės publikacija, joje pristatoma Broniaus Kutavičiaus muzika, į klausytojų atmintį įsirėžusi pirmiausia kaip pasipriešinimo okupantams, gyvybingo tautinio identiteto, bekompromisės kūrybos pavyzdys. Rūta Stanevičiūtė atkreipia dėmesį į lietuvių muzikologijoje dar mažai aptartus intertekstualumo, kūrybinės reinterpretacijos aspektus, tipingus XX a. antros pusės lietuvių moterų kompozitorių rašymo strategijoms. Visą praėjusį šimtmetį

tarsi apibendrina Gražinos Daunoravičienės pateikta lietuvių kompozicinių mokyklų kilmės istorija ir charakteringų kompozicijos dėstymo modelių apžvalga.

Tarpkultūrinių ryšių dalyje susiformuoja teminė Lietuvos ir Vokietijos dominantė: Daiva Kšanienė aprašo Klaipėdos muzikinio teatro istoriją nuo XVIII iki XX a., kai Klaipėdos kraštas priklausė vokiečiams ir svetimoji kultūra darė didžiulę įtaką miesto muzikiniam gyvenimui, Klaipėdos konservatorijos gyvavimo metus (1923–1939) aptaria Danutė Petrauskaitė. Nors būta etninių ir politinių skirtumų, šioje aukštojoje mokykloje tuomet sėkmingai dėstė įvairių tautybių pedagogai: lietuviai, čekai, vengrai, rusai ir vokiečiai. Lucianas Schiwietzas kalba apie būtinybę dirbti su pirminiais šaltiniais, fiksuojančiais vokiečių palikimo pėdsakus Lietuvoje, kad kuo objektyviau būtų atskleisti istoriniai sluoksniai, kupini kultūrinių sampynų ir atskirčių. H. Loosas savo straipsnį skyrė iki 1920-ųjų Leipcige studijavusių lietuvių studentų paieškai, drauge plačiau aptardamas susidariusią situaciją Vokietijoje po Pirmojo pasaulinio karo ir tam tikrą konservatyvią šios aukštosios mokyklos ideologiją. Vienintelė skyriaus publikacija tematizuoja Lietuvos ir Ukrainos muzikinius mainus: Vilniuje gyvenusių ir dirbusių ukrainiečių intelektualų veiklą per pastaruosius 400 metų apžvelgia Ulana Hrab.

Medžiaga knygoje išdėstyta suprantamai, keturių šimtų puslapių tekste saikingai vartojama mokslinių terminų ar tarptautinių žodžių. Vokiečių skaitytojais, skaitydami šį leidinį, pirmą kartą vienoje vietoje gali susipažinti su lietuvių muzikos istorija – nereikia varginančių paieškų didžiuliam informacijos sraute. Iki šiol vokiečių kalba išleista tik Adeodato Tauragio knygelė „Litauische Musik“ (1972 m.). Paskelbus nepriklausomybę dominavo pavieniai nedideli darbai, tad šios knygos pasirodymas, be abejo, yra didelis žingsnis į priekį.

Ką atspindi naujasis leidinys, kokios temos mums svarbios? Nors pasaulio muzikologijoje mados nuolat keičiasi, knygos pavadinime, taip pat ir straipsniuose aptinkame raktąžodį *nacionalinis* ir su juo siejamą savosios muzikos istorijos traktuotę. Vokietijos skaitytojams terminas *nacionalinis* dažnai asocijuojasi su tokiu negatyviu reiškiniu jų šalyje kaip ketvirtojo dešimtmečio nacionalsocializmas ar XIX a. tipinga politinių judėjimų idėja, išlikusia kai kuriuose regionuose dėl jų ilgametės atskirties nuo Vakarų pasaulio, bet šiandien jau nebeaktualia. Pagal moderniosios Vakarų Europos standartus po 1945 m. nacionalumas kaip pasenęs reiškinys į muzikos istoriją nebeįtraukiamas, o tautinė kultūra Lietuvoje puoselėta dar gerokai po to, beveik visą XX a. Pastaraisiais dešimtmečiais stengiamasi labiau diferencijuoti žvelgti į daugelį reiškinų, tarp jų ir į svetimos tautos kultūrą. Tačiau apie mūsų, kaip ir apie kitų Rytų Europos šalių, muziką Vokietijoje žinoma mažai. Jau vien todėl ši knyga atskleidžia ir kitą istorijos dalį, kuriai pažinti reikia specifinių vietos ypatumų įvardijimo, tam tikro lokalaus žvilgsnio, pateikia kitą požiūrį į nacionalumą. Koks jis?

Mes, kaip ir XIX a. lietuvių inteligentija, praeities lietuvių muziką suprantame pirmiausia kaip etninę koncepciją su svarbiausiu jo centru Vilniumi. Etnocentrizmas ryškiausiai sujungia į visumą skirtingus lietuvių autorių tekstus. Didžiausia ir svarbiausia knygos dalis skirta, kaip minėta, galimai nacionalinės kompozitorių mokyklos genealogijai ir akademiniam kompozitoriui, lietuvių ar bent pusiau lietuvių tautybės bei daugiausia vyriškosios lyties: Mikalajui Konstantinui Čiurlioniui, Vytautui Bacevičiui, Vladui Jakubėnui, Jeronimui Kačinskui, Baliui Dvarionui, Broniui Kutavičiui, Onutei Narbutaitei ar Ramintai Šerkšnytei. Daugiausia dėmesio tradiciškai tenka M. K. Čiurlioniui. Tačiau ar reikia tuo stebėtis? Kas, jei ne lietuviai, pirmiausia jaus poreikį rašyti lietuvių muzikos istoriją? O ar etniškumo svarba nėra tipinga mažai tautai, nuolat išgyvenančiai išnykimo pavojų? Kiek anksčiau, 2002 metais, vykusioje tarptautinėje muzikologų konferencijoje Leipcige, skirtoje nacionalinei XX a. muzikai, konstatuota, kad, priešingai nei vokiečiai, visi kiti užėmė teigiamą ar neutralią poziciją.

Kol kas rašoma mūsų istorija yra etniškai selektyvi ir kaip tik vokiečių kritikai atsidus pastebėję, kad vėl beveik neskyrėme dėmesio daugiakultūriams Vilniaus krašto ypatumams ir neaptarėme teritoriškai susijusio lenkų, baltarusių ar žydų

muzikinio palikimo. Istorija nuoseklios raidos, nemaža dalimi faktografinė, sutelkta į šalies centrus, susijusi su aukštosios kultūros segmentais, o jos painių praeities muzikinį gyvenimą beveik išimtinai reprezentuoja tokios institucijos kaip opera veikla – įstaiga ir žanras, turėję nepaprastai didelės reikšmės XIX a. tautiniams judėjimams. Tačiau, savaime suprantama, vien muzikos gyvavimo kasdienybėje formos yra tokia neaprepiama tema, kad šiandien turint kur kas daugiau „baltų dėmių“ nei tyrinėtojų, po mažą dalelę renkamos detalės dar ilgai nebus sudėliotos į realistiškesnio praeities vaizdo visumą. „Realistiškesnis“ požiūris į istoriją turbūt turės koreguoti ir mūsų ligšiolinį santykį su savo kompozitorių kūryba: aptardami kompozicijas, dažniau norime matyti jų savitumą, skirtingumą, priklausymą nacionalinei tradicijai, o ne visuotinėms tendencijoms. Užsieniečių išėities taškas, žvelgiant į mūsų muziką, yra panašus į vokiečių muzikologo S. Keymo. Analizuodamas M. K. Čiurlionio simfonines poetas, jis pradeda nuo lenkiškų ir vokiškų įtakų bei gilinasi į šių kūrinių ir to meto simfoninės muzikos bendrumus. Tai neabejotinai įdomu, ir tolimesni tyrinėjimai platesnio žiūros lauko linkme mūsų nacionalinės muzikos istoriją tik papildytų.

Kompozitorius yra kažkas tarp poeto ir inžinieriaus, neišvengiamai kažkur per vidurį

Rytį Mažulį jo jubiliejaus išvakarėse (2011 m. vasario 4 d.)

kalbino ir tekstą spausdinti parengė Jurgis Paliuoka.

Jurgis Paliuoka (J. P.). Kas nedarė įtakos Jūsų kūrybai?

Rytis Mažulis (R. M.). Oho, labai sunkus klausimas.

J. P. Gal būtų galima teigti, kad viskas daro įtaką?

R. M. Jurgi, matyt, esu iš tų kompozitorių, kurie mano, kad kuo daugiau žinosi, tuo bus geriau, tiksliau, nebus blogiau. Yra ir manančių taip: tik nebūk „mokslininkas“, pražudysi savo talentą. Bet juk kuo daugiau žinai, tuo platesnis akiratis, tuo daugiau susikaupia informacijos. Kūryba esu linkęs suvokti kaip mąstymo procesą, todėl norėdamas mąstyti įdomiai turi būti gerai „pasikaustęs“ ir daug žinoti. Aišku, įtaką man darė tie, kurie kėlė didelį susidomėjimą. Bet kai dabar netikėtai išgirstu, pavyzdžiui, P. Čaikovskį, kurio nesiklausiau daug metų, prisimenu, kad prieš du dešimtmečius, jaunystėje, esu sakęs, jog nemėgstu šio kompozitoriaus, o dabar mieliai jo klausausi.

Regis, viskas daro įtaką, jeigu įdėmiau pasižiūrėsi ir imsi analizuoti. Štai su studentais nagrinėjame vėlyvąjį L. van Beethoveno kvartetą, op. 133, *Grosse Fuge*. Tai avangardistinis tų laikų kūrinys, grynai eksperimentinė muzika, kompleksiška, viskas joje sudėtinga ir įdomu. Bet manau, Jurgi, tiesiogiai niekada nieko nepaimsi: vakar išanalizavau, šiandien nuplagijavau, sukursiu panašią muziką ir būsiu epigonas. Idėjas nuolat kaupiu, sąmonės kertelėje jas išsisaugau, jos ten bręsta ir paskui iškyla kaip mano mintys. Gal ir įmanoma atpažinti, kad šis gabalas perimtas iš to ar ano, bet jos jau būna truputį „pervirškintos“, tarsi tampa mano idėjomis. Muzikinio laiko organizavimo logiką galima pasiskolinti iš J. Ockeghemo ar kitų kompozitorių, bet pasitelkus kitokią kompozicinę techniką ir medžiagos organizavimo principus ta muzika skambės visiškai kitaip. Tai tiesiog universalesni principai. Jei aš ir pavagiu ką, tai tik tuos universalesnius principus.

J. P. Ar kanono technika yra šis universalesnis principas?

R. M. Gal tai tam tikra abstrakcija, kaip variacijos kitados buvo amžinas dalykas visose epochose. Kompozitoriai įvairiai naudodavo kanonus, ypač J. S. Bacho laikais, bet taip, kaip mano sumanyta, dar niekada nebuvo panaudota. Juk kompozitoriai ieško naujumo, bet ir senoje idėjoje galima šį bei tą atrasti. Kūryba gimsta tik tuomet, kai atrandi ką nors nauja.

J. P. Jei renesanso polifonistai būtų dabar gyvi, ar jų kūryba skambėtų panašiai kaip Jūsų?

R. M. Labai sunkus klausimas, filosofinis, neįmanoma jį atsakyti. Galiu pasakyti, kad tai ne mano būdai specialiai pasiimti grigališkąjį chorą, trigarsį ir stilizuoti, kurti kvazividuramžišką muziką, skambančią panašiai kaip Perotino. Čia ne mano stilius. Man norisi šiuolaikiškos kalbos, knieti ieškoti naujovių. Mane labiau domina proceso ir temporaliniai dalykai – kaip jie sukonstruoti ir panašiai.

J. P. Š. Nakas kūrybinį Jūsų metodą yra pavadinęs laboratoriniu. Ar galima būtų daryti prielaidą, kad į muzikos meno raidą žiūrėti kaip į progresuojantį procesą ir ar muzikos generavimas (muzikos racionalizavimas) yra neišvengiama šio proceso sudedamoji dalis?

R. M. Labai gerai atsimeinu, kad kai buvome studentai, vienas garsus dėstytojas sakė, jog meno evoliucijoje nėra progreso. Manyčiau, šį klausimą kiekvienas kompozitorius sprendžia individualiai. Šiais neišsivaizduojamo pliuralizmo laikais, kai visų kūryba tokia skirtinga ir sunkiai suvedama į tam tikras tendencijas, kryptis ir mokyklas, jeigu kompozitoriai nuoširdžiai ieško, randa, kuo jiems tikėti. Juk staiga tu pajauti, kad tuo reikia tikėti. Vienas kompozitorius, tarkime, jaučia, kad jam reikia kurti tonalią muziką, ir tokią kuria. Kartą klausiau tokio kompozitoriaus: jei kuriate senesne stilistika, ar tai galima vertinti kaip savotišką kapituliaciją? Ar jūs teigiate, kad į priekį nebėra daugiau kur eiti ir lieka tik atsigręžti atgal, pasiremti istoriniu stiliumi ir jį perkomponuoti dar geriau, nei kad buvo? Kompozitorius atsakė labai paprastai: „Ne, aš gerai žinau, kad daug kompozitorių eina į priekį ir ieško naujų dalykų, struktūrų ir t. t., tačiau savo prigimtimi jaučiu, kad dvasiniai mano interesai geriausiai realizuojami štai tokiu būdu, ir aš kuriu tokią muziką. Tikrai žinau, kad koks nors kitas kompozitorius sukurs spektralistinę arba kitokią muziką, bet mano kelias toks.“

Šiais laikais egzistuoja daug muzikos rūšių ir stilių, todėl sunku pasakyti, kuri jų geresnė, teisingesnė, o gal net nereikia kelti tokio klausimo. Beje, šis klausimas kyla ir per egzaminus, kai vertiname studentų kūrinius. Šiandien naujumas nėra kriterijus.

J. P. Jūsų kūrybai ir Jums kaip kompozitoriui klijuojama mašinsto etiketė. Kodėl toks terminas, ką jis reiškia, ką juo norima pasakyti?

Nuotraukos autorius
Dmitrijus Matvejevas,
šaltinis: MILC

R. M. Tai buvo siejama su konkrečiu laiku ir vieta, su keliais kūriniiais, parašytais 1986–1987 m. Tuomet, tais tarybiniais laikais, buvome „jaunieji kompozitoriai“. Š. Nakas, R. Kabelis, aš, G. Sodeika, N. Valančiūtė – visi mes atstovavome kartai, kuri savotiškai oponavo V. Bartulio, O. Narbutaitės kartai, t. y. romantikams. Pavyzdžiui, A. Martinaitis remdavosi lyrika, gamta, emocijomis, o mes oponuodami sugalvojome, kad turi būti griežta struktūra, kad muzika turi būti grindžiama motoriniu judėjimu, turi būti energinga, „raumeninga“, tad sukūrėme keletą tokių kūrinių: Šarūnas – „Vox-machine“ ir „Mertz-machine“, aš – „Čiauškancią mašiną“. Muzikologams, matyt, buvo patogiu paimti kūrinių pavadinimus ir remiantis tokiu daugiau mechanišku judėjimu, procesu, artimu minimalistinei muzikai, mus taip pavadinti. Mašinistai vėliau evoliucionavo į skirtingas kryptis, manęs kaip mašinisto irgi nebeliko – ėmiau rašyti nepaprastai lėtus kūrinius...

J. P. Tai dabartinei kūrybai šis terminas netaikytinas?

R. M. Dabartinei nelabai, bet tuo metu, manau, šis terminas tiko, jis tarsi pristatė visą mūsų kartą ir lietuvių mašinizmą.

J. P. Ar daug mašiniškumo kūrybiniame Jūsų procese? Žiūrint į kūrinių sąrašą neatrodo, kad pretenduotumėte tapti daugiausia kūrinių sukūrusiu Lietuvos kompozitoriumi? Kaip manote, ar kompozicinės technikos verbalizavimas (racionalizavimas) padeda išspręsti „balto popieriaus lapo“ baimę? Palengvėjo ar pasunkėjo kūrybinis procesas?

R. M. Apie tai, Jurgi, teko daug diskutuoti su kolegomis užsieniečiais. Mėgstu sakyti, kad kompozitorius yra vidury tarp poeto ir inžinieriaus. Jeigu esi daugiau inžinierius ir pradedi nuo struktūrų, nėra lengviau, mano nuomone, tikrai nėra lengviau. Kurti meną sunku, kad ir kokia technika naudojiesi. Bet tas struktūralistas, inžinierius Mažulis dirba (nors užmušk) su struktūromis kokį mėnesį ir jaučia, kad čia nėra meno. Reikia kažko nesuvokiamo, kad stebuklas įvyktų

ir kad tu pajustum, jog staiga kažkas atgyja, sukibirkščiuoja. Tuomet atsiranda muzikinė prasmė, ir garvežys pajuda.

Štai poetas A. Martinaitis, deklaruojantis, kad kuria postsistemine muziką ir kad nieko nestruktūrina, manau, tai tik deklaruoja. Juk ir jis yra apščiau prisigaudęs tų impulsų iš visur, paskui turi juos sutvarkyti, nupaišyti partitūrą, kurioje yra tam tikras skaičius taktų, tam tikra forma, instrumentai ir pan. Tai šiek tiek „inžinerinis“ darbas. Taigi kūrinyje poetas ir inžinierius, man regis, visada susitinka. Pats save priskiriu prie inžinierių. Bet, kaip minėjau, vis tiek ieškau to jausmo, nes be jo skaičiai nėra muzika.

Bacho laikais, gal banalu sakyti, vyravo vienos rūšies muzika, ją kūrė dauguma kompozitorių. Jiems nereikėjo „išrasti dviračio“. O dabar turi tarsi išrasti tą dviratį ir juo važiuoti į priekį. Ne kartą pastebėjau, kad ir aš ieškau tokio kūrybos algoritmo, bet ne kaip mašinistas, o kaip romantikas – kamuojusi, dairausi, mąstau. Čia, galima sakyti, yra tokia pati kūryba, kaip kad ieškotum akordo, dvyliką taktą genialiai navedančio į tryliką. Ieškau *regula compositores* – apibrėžiančios taisyklės, kuri paskui sugeneruotų visą medžiagą. Ieškau, ir, jeigu surandu, visi parametrai susidėlioja, susiderina, vos ne pati muzika automatiškai susigeneruoja. Tuomet nereikia svarstyti, kad galbūt penkiasdešimt antrame takte yra kas nors negerai ir jį reikia išmesti, tai tarytum teisingai išspręstas matematikos uždavinys, ir aš tada tikiu, kad turi būti tikrai taip, ir tuomet esu laimingas ir tikiu, jog taip turi būti.

J. P. Ar jaučiatės radikaliu utopistu futuristu ir ar sutiktumėte su tokiais Jūsų kaip kompozitoriaus ir Jūsų kūrybos apibūdinimais?

R. M. Jurgi, aš linkęs imti visiškai gryną idėją ir ją realizuoti radikaliai – nieko nepudruodamas ir negražindamas. Toks mano radikalizmas. Tai galima sieti ir su konceptualizmu: turi koncepciją ir ją įgyvendinti. Kai sukompонуoji kūrinį, gal ir gali jį „pagražinti“ – pridėti to ir ano, bet jau ne tas svarbu, jeigu yra koncepcija.

Nelaikau savęs utopistu ir futuristu, kuriu taip, nes toks mano kelias. Nežinau, tai susiję su ateitimi ar praeitimi. Kada nors viską paaiškins muzikologės (*juokiasi*). Labai rūpinuosi kūrinio struktūros grynumu, vieningumu. Visą gyvenimą skaičiavau struktūras, stengiausi griežtai suorganizuoti muzikinę medžiagą, ieškojau gryno daikto ar produkto.

J. P. Ar mikrotonai Jūsų kūryboje – tai žinutė išskirtiniams klausytojams (juk ne visi turi absoliučią klausą ir gali išgirsti šiuos labai subtilius pasikeitimus), o gal tai 25 kadras muzikoje?

R. M. Ne, Jurgi, taip nemanau. Vokiečių muzikologė Helga de la Motte-Haber, kompaktinei plokštelei „Talita cumi“ parašiusi įžanginį žodį, mano, kad klausant tokios muzikos kaip mano arba susitelki ir racionaliai seki mikrotonų kaitą bandydamas išgirsti, kas ten iš tikrųjų vyksta, arba atsipalaiduoji ir nesistengi visko išgirsti, pasineri ir „maudaisi“ garsuose. Netikiu, kad žmonės išgirsta, kaip skambesys paaukštėja ar pažemėja 3,3 centu. Tikrai netikiu, kad tai išgirs. Bet gal išgirs bendrą procesą, spalvą. Kaip kad klausydami Beethoveno sonatos vargu ar moksliskai sekame tonacinį jos planą, laipsniškas moduliacijas į dominantę ir pan. To klausytojas neprivalo girdėti, jis suvokia sklandžiai suorganizuotą muziką.

J. P. Vakarų Europos muzika dažnai interpretuojama kaip kažką pasakojanti klausytojams. Kaip atrodo, ar Jūsų kūryba tęsia šią tradiciją, ar ji pasakoja ką nors?

R. M. Galėčiau teigti, kad pabėgau nuo naratyvumo. Čia turiu galvoje muzikinio laiko ir muzikos proceso esmę. Dėl to domėjausi senaisiais kompozitoriais, nes J. des Prezo laikais buvo organizuojamas kitaip. 1985 metais tarnavau kariuomenėje. Turėdamas laisvo laiko, svarsčiau, kodėl muzikoje įvykiai išsidėsto horizontaliai, vienas po kito, o gal įvykiai seka ir vertikalčiai arba diagonaliai. Jei sukurtum labai tirštą faktūrą – kokiems 40 balsų, galbūt laikas taptų statiškas, o erdvė dinamiška, panašiai kaip Ockeghemo „Deo gratias“ 36 balsams arba J. des Prezo motete „Qui habitat in adjutorio“ 24 balsams. Šių kūrinių faktūra statiška, mat laiko prasme nieko nevyksta, bet balsai visą laiką pinasi tarpusavyje. Kolega iš Krokuvos pasiklausęs mano kūrinių pasakė: „Man atrodo, kad tavo muzika nėra tokia kaip kitų kompozitorių, minimalistinė, kurioje paprastai viskas kartojasi. Tavo muzikoje kartojimasis kai ką sukuria, atsiranda dar vienas lygmuo, kuriame jau kažkas kinta.“ Tarsi kokia optinė iliuzija, kaip *Op.Arte*, kur plokščiame paveiksle staiga atsiranda erdvinis mirgėjimas. Džiaugiuosi, jei tai pavyksta. Ar tai galima vadinti naratyvumu?

J. P. Ar norėtumėte parašyti, sugeneruoti nesibaigiantį kūrinį, kuris amžiams įkalintų klausytojus koncertų salėje?

R. M. Yra toks noras, Jurgi, nes dauguma mano kūrinių neturi nei pradžios, nei pabaigos. Jie permanentiniai. Bet nenoriu, kad klausytojai visą gyvenimą būtų prikaustyti prie tokio kūrinio. Mano kūriniai išties ilgi, ir, kai jie atliekami tradicinėje erdvėje, pavyzdžiui, filharmonijoje, visada

baiminuosi, kaip reaguos klausytojai. Kai „pagauna“, jie susikoncentruoja ir tada būna tokie sustingę kaip ropļiai terariume. Laikas ir suvokimas pasikeitęs, jie klauso, niekas neišeina, nemėto drabužinės žetonų. Bet kai kūrinys parašytas neteisingai, kai jame yra kas nors klaidinga, tada blogai, žmonės išeis ir trenks durimis.

J. P. Ar Jums svarbi klausytojų nuomonė?

R. M. Anksčiau sakiau, kad man svarbiau pati struktūra ir kad pirmiausia pats turiu save įtikinti. Tačiau kompozitoriui ta nuomonė turėtų būti svarbi, jei jam rūpi, kaip kūrinys skambės. Bet jeigu manęs kas nors paprašytų parašyti normalią muziką, dešimties minučių kūrinį, turintį pradžią, vidurį ir pabaigą, lyg ir norėdamas įtikti klausytojams, negalėčiau. Man tai atrodo dirbtina, tai ne mano kelias.

J. P. Jūsų muzika yra populiari tarp šiuolaikinės muzikos mėgėjų tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje. Kaip manote kodėl?

R. M. 2010 m. pristačiau ketvirtą diską, kurio pasirodymą inicijavo italų fleitininkas Manuelio Zurria. Jis pats aranžavo ir įgrojo šešis mano kūrinius. Man buvo netikėta, tačiau tai galbūt reiškia, kad mano kūrinių įrašais žmonės domisi.

Nežinau, bijau atrodyti pretenzingai, bet juk mano muzika nėra tokia normali. Ji radikali. Ši muzika gali arba labai sujaudinti, arba labai suerzinti. Jos poveikis stipresnis, negu kad šiaip pasiklausytum normalios muzikos, kurios yra labai daug. Manau, gal dėl to. Pamenu, vienas muzikologas taip parašė apie labai ilgą mano „ajapajapam“ kūrinį: viena iš dviejų – arba tave trauks ir panirsi į hipnozę bei katarsį, arba bus priešingai – tave suerzins. Šiaip ar taip, pasinėrimo į katarsį arba suerzinimo jėga yra neabejotinai stipri. Niekada nebuvau sąmoningas revoliucionierius, tiesiog taip natūraliai išėina. Niekada nenorėjau nieko specialiai suerzinti.

J. P. Kaip vertinate stereotipą, kad muzikos racionalizavimas kyla dėl noro pabėgti nuo jausmų?

R. M. Visada siejau tuos dalykus ir neatsisakydavau emocijos muzikoje. Racionalumas, mano nuomone, kaip tik padeda emocijas perteikti.

J. P. Ar įmanomas ultraracionalus muzikos kūrinys?

R. M. R. Janeliausko žodžiais tariant, paanalizavus Pierre'o Bulezo „Struktūras“ atsiveria chaosas, netvarkos okeanai. Neįmanoma tobulai suorganizuoti kūrinio. Bet galbūt čia tas pats kaip sakyti, kad stengdamasis tiksliai ką nors organizuoti, apskaičiuoti gaudavau tarsi atsitiktinį rezultatą. Lygiai taip pat galima pasitelkti atsitiktinumų generavimą, ir tuomet taip pat sukursi ką nors panašaus.

J. P. Turite gerą klausą, tad vargu ar Jums galima pritaikyti stereotipą, kad šiuolaikiniai dailininkai „teplioja“ dėl to, kad nemoka piešti. Kodėl pasirinkote tokį kūrybos metodą? Ar niekada nenorėjote rašyti populiarios muzikos? Galbūt jau rašote ją, nes Jūsų muzikos skambesys lyginamas su sunkaus roko skambesiu?

R. M. Nežinau, Jurgi. Tai bus ne mano kūrinys, jei pradėsiu kurti kantileną temperuotu derinimu. Man atrodo, kad absoliuti klausa nėra savaiminė vertybė. Daug metų dirbau su mikrointervalais, todėl manau, kad gerokai dėl to pagadinau savo klausą. Dabar klausausi orkestro ir girdžiu mikroklasterius stygininkų grupėje (*juokiasi*). Kažkas iš kompozitorių, gal B. Kutavičius, yra sakęs, kad klausa kompozitoriui nėra svarbiausias dalykas.

J. P. Gal tie mikrotonai Jūsų kūryboje kyla iš aplinkos?

R. M. Studijuodamas į mikrotonus nekreipdavau dėmesio, dabar priešingai, visur juos girdžiu. S. Dikčiūtės mokykloje kartais paakompanuodavau vaikų chorui. Vaikai labai gerai dainavo, bet vis tiek to tobulumo stigo. Tai juos vadindavau mikrotonalistais iš prigimties.

J. P. Apie ką čia ška „Čiaškanti mašina“? Ar fortepijono klavišais siekiate „užplakti“ klausytojus, kaip sako Joshua Meggittas?

R. M. Čia muzikologai taip vaizdingai sako, o kompozitorius to niekada nepasakys. Muzika yra muzika, joje nieko nenorima papasakoti, nėra jokios istorijos. Pavadinimą pasiskoliniau iš Paulo Klee paveikslo, o užplakti klavišukais ar plaktukais nieko nenorėjau.

J. P. Dėstote kompoziciją Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Ar daug studentų „užkrėtėte“ savo stiliumi?

R. M. Nieko specialiai neperšu. J. Juzeliūnas sakydavo: niekada nedėstyk taip, kaip pats rašai, bet parodyk kitokias galimybes. Jis nepiršo savojo metodo, kas norėjo, galėjo domėtis. Aš irgi neperšu, bet atsiranda tokių, kas susidomi. Mano mintis pratęsia, o galbūt pateikia ir naujų Egidija Medekšaitė, Justė Janulytė. Pastaroji buvo ne mano, bet Osvaldo Balakausko studentė, bet daug ką perėmė iš manęs. Trečio kurso studentas Julius Eglinskas yra mano bendramintis. Visada toleruoju ir kitokius komponavimo būdus, ir jei koks studentas kuria savaip, puiku, reikia stengtis jam padėti. Manau, tai gerai. Mūsų katedros kompozicijos studentų darbai labai skirtingi, skirtinga ir tų kūrinių stilistika ir estetika. Įvairovė juk visada yra smagu.

J. P. Albertas Einšteinas yra sakęs, kad jeigu nebūtų fizikas, būtų muzikantas. O Jūs gal būtumėte buvęs dailininku, jei nebūtumėte pasirinkęs kompozitoriaus kelio? Žmonės į Jūsų partitūras žvelgia kaip į vizualaus meno kūrinius.

R. M. Vis dėlto ne. Prastas dailininkas būčiau, bet tikrai galėjau tapti profesionaliu šachmatininku. Jei būtų tekę rinktis, kai man buvo keturiolika, būčiau norėjęs mokytis žaisti šachmatais ir siekti profesionalumo. Bet įstojau į M. K. Čiurlionio meno mokyklą, muzika nugalėjo. O su daile mane sieja vidurinė mano duktė – dailininkė. Bet vizualizacijai neturiu talento. Kai dailininkai klausia, ką noriu matyti skambant mano muzikai, niekada neturiu nuomonės. Gal nori pūkuotų viščiukų ar važiuojančių tankų, klausia jie, o aš nežinau, ką atsakyti, muzika man svarbiau.

Žinoma, gražios partitūros yra gražu, tikrai gražu. Pameni, žiūrėjome *Ars Subtilior*, kur vyrauja manieristinė notacija, širdies, arfos formos partitūros. Man labai patiko. Kai buvau mažas, B. Kutavičiaus figūrinės 1975–1978 metų partitūros labai pagavo.

J. P. Jūsų stilius atpažįstamas (bent jau Lietuvoje). Ar patekote į stiliaus spąstus? Ar nepabosta kaltinimai ir raginimai keisti stilių?

R. M. Pasakysiu nuoširdžiai, po žmonos mirties jaučiuosi išsiderinęs. Tarsi būtų susijaukusi vertybių hierarchija. Maniau, kūryba yra pats svarbiausias dalykas, rodėsi nieko svarbesnio nėra, ir aš skaičiuodavau, skaičiuodavau faktūras kaip koks fanatikas. Supratau, kad ne tai svarbiausia. Turbūt žmogaus gyvenimas yra svarbiausias, ir tada manyje kažkas pasikeitė, kilo mintis apie ametrinę muziką, muziką be tempo. Sena mano svajonė buvo parašyti muziką be tempo, tarsi metronomas rodytų nulį. „Varšuvos rudens“ užsakymu parašytame kūrinyje („Ketvirtatonių kanonas“ 2 fortepijonams, 2010) atlikėjas išgauna klasteriuką ir laukia, kol jis užges, garsas užgęsta, tada užgauna kitą klasteriuką, ir taip toliau. Atlikėjai groja tarpusavyje nekomunikuodami, kiekvienas susitelkęs į savo partiją. Toks procesas man buvo naujas. Pirmą kartą savo kūryboje griežtą ritminį organizavimą pakeičiau visiškai laisvu ir nustebau – rezultatas buvo panašus į ankstesnių mano kūrinių skambesį. Balsai iš pradžių eidavo tarsi kartu, bet pamažu išsiskirdavo, paskui priartėdavo vienas prie kito ir vėl sutapdavo. Manau, turi praeiti šiek tiek laiko, kol atsigausiu ir pradėsiu kurti. Nežinau, ką darysiu toliau, struktūrų skaičiavimas neteikia tiek jau daug džiaugsmo. Galbūt gyvenimas yra ciniškų atsitiktinimų seka? Gal geriau pasitelkti atsitiktinumus kūryboje? Matyt, turi keistis ir mano muzika...

J. P. Ką galėtumėte pasakyti artėdamas savo gyvenime prie aukso pjūvio?

R. M. Gal tai, kad šis momentas niekuo neišsiskiria. Kaip gyvenau, taip ir gyvenu. Nors pastarieji metai man buvo labai sunkūs, cituojant Dantę: „Gyvenimo nuėjęs pusę kelio aš pasiklydau girios tankmėje...“

Išties vienu momentu ėmiau galvoti apie kur kas paprasčiau dalykus. Gegužę 50-mečių koncerte atliktame kūrinyje „Coda“ po ilgo laiko grįžau prie pustonių ir chromatinių klasterių. 16 choristų dainavo be jokių skaitmeninių takelių, be mikrointervalų ir mikroritmų. Mačiau, kaip antroji kūrinio dalis sukrėtė publiką, taigi eksperimentas pasiteisino. Tačiau XXI „Gaidos“ festivaliui sukurtame naujame kūrinyje „Teleskopas“ (12 balsų su skaitmeniniais takeliais) vėl įbridau į mažuliškas džiungles su mikrointervalais ir skaitmeniniais mikrotakeliais.

Kad kūryboje kas nors vyktų, reikia mažų atradimų. Gegužę tai ir įvyko. Taigi kyla visokių minčių, gal ir keisis kas nors mano lauke.

J. P. Dėkoju už pokalbį.

Apie autorius

Rimantas Astrauskas (g. 1954), humanitarinių mokslų daktaras, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos docentas, 1995–2000 m. – Etnomuzikologijos katedros vedėjas. Stažavo Oksfordo universitete, Kopenhagos ir Bergeno liaudies muzikos archyvuose (1995), skaitė paskaitas Kopenhagos, Bergeno, Tamperės, Helsinkio, Kasteljono, Londono (SOAS) universitetuose. 2000–2002 m. – Etninės kultūros globos tarybos prie Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas. Tarptautinės tradicinės muzikos tarybos Lietuvos nacionalinio komiteto vicepirmininkas, Europos etnomuzikologijos seminaro (ESEM) tarybos narys, UNESCO ekspertas tradicinės kultūros klausimais, Tarptautinės liaudies meno organizacijos prezidiumo narys. Parengė ir išleido 9 mokslinių pranešimų rinkinius lietuvių ir anglų kalbomis, tarp jų „Ritual and Music“ (1999), „Ethnic Relations and Musical Folklore“ (2002), „Traditional Music and Research in the Baltic Area“ (2005), „M. K. Čiurlionis ir pasaulis“ (2005–2011). Kasmet drauge su Lietuvos muzikų rėmimo fondu ir Druskininkų savivaldybe Druskininkuose rengia tarptautinę konferenciją „M. K. Čiurlionis ir pasaulis“. Mokslinių interesų sritys: tradicinė apeiginė muzika, etnomuzikologijos istorija ir teorija, mokslinio tyrimo metodologija, tradicinės kultūros apsauga, muzikos semiotika.

Tel. +37067413440

El. p.: astram@delfi.lt

Straipsnis įteiktas 2011 04 02

Jonas Bruveris (g. 1939), muzikologas, humanitarinių mokslų daktaras (1993), Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikos istorijos katedros profesorius. 1965 m. baigė Lietuvos valstybinę konservatoriją (dab. Lietuvos muzikos ir teatro akademija), 1969 m. – Leningrado (dab. Sankt Peterburgo) konservatorijos aspirantūrą. 1981–1983 m. dirbo Bratislavos universitete (Slovakija). Parašė biografinę apybraižą „Mikalojus Konstantinas Čiurlionis“ (1973), knygą „Lietuvos nacionalinis operos ir baletų teatras“ (2006), sudarė knygas „Čiurlioniui 100“ (1977), „Kiprui Petrauskui 100“ (1988), „Birutė Almonaitytė“ (1999). Dalyvauja konferencijose Lietuvoje ir užsienyje.

Tel. +37065283211

El. p.: jonasvytas@takas.lt

Straipsnis įteiktas 2011 09 25

Vita Česnulevičiūtė (g. 1979). 2007 m. baigė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos muzikologijos magistro studijas. Magistro darbo tema – „Struktūriniai poezijos ir muzikos ryšiai XX a. moderniojoje lietuvių lyrikoje“. Nuo 2008 m. – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos doktorantė. Paskelbė publikacijų Lietuvoje (str. „Simfoninio mąstymo raiška Alfonso Nykos-Niliūno „Vasaros simfonijoje“ straipsnių rinktinėje „Literatūros ir kitų menų sąveika“, 2005, straipsniai „Muzika Alfonso Nykos-Niliūno „Dienoraščio fragmentuose“ ir „Praradimo simfonijoje“: intermedialūs dialogai“ bei „Polifoninio

mąstymo raiškos galimybės moderniojoje lietuvių poezijoje: nuo ostinato iki fugos“ mokslinių straipsnių rinktinėje „Lietuvos muzikologija“, 2005, 2008). Tyrinėjimų sritis – poezijos ir muzikos sąveika, lietuvių poezija.

Tel. +37067776560

El. p.: vitaces@gmail.com

Straipsnis įteiktas 2011 06 02

Danutė Kalavinskaitė (g. 1967), Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikos teorijos katedros docentė, bažnyčios vargonininkė, menotyros mokslų daktarė. Mokslinių tyrinėjimų sritys: Felikso Bajoro kūryba, šiuolaikinė religinė (liturginė) lietuvių kompozitorių kūryba, muzikos padėtis ir muzikavimo Katalikų bažnyčioje sąlygos šiandien, Bažnyčios ir visuomenės, religinių apeigų ir meno santykiai bei jų raida. Šiomis temomis skaitė pranešimų mokslinėse konferencijose, paskelbė straipsnių.

Tel.: +37067641970, +37067933258

El. p.: dkalavinskaite@gmail.com

Straipsnis įteiktas 2011 05 02

Margarita Katunyan – muzikologijos daktarė, Maskvos valstybinės P. Čaikovskio konservatorijos profesorė, Rusijos valstybinio humanitarinių mokslų universiteto (Maskva) ir Kišiniovo muzikos, teatro ir plastinio meno akademijos (Moldova) kvietinė lektorė. Baigė Maskvos valstybinę P. Čaikovskio konservatoriją (1973). Paskelbė apie 200 įvairaus pobūdžio publikacijų.

Šalies ir tarptautinių konferencijų bei simpoziumų (60) dalyvė Maskvoje, Berlyne, Vilniuje, Sietle, Kijeve ir t. t. Tarptautinių mokslinių konferencijų organizatorė ir koordinatorė. Kelių tarptautinių mokslinių rinkinių („Naujoji sakralinė erdvė. Dvasinės tradicijos šiuolaikinės kultūros kontekste“ (2004); „Mitai. Muzika. Ritualai“ (2007); „Mocartas laikui bėgant“ (2009) sudarytoja ir mokslinė redaktorė. Knygos „Edison Denisov. Paukščių giesmė. Partitūra pianinui. Fonograma. Medžiaga. Interviu“ (2004) autorė ir sudarytoja. Monografinio rinkinio „Roman Ledeniov“ sudarytoja ir redaktorė (2007).

Tyrimų sritys: *basso continuo*, muzikos teorija ir kompozicija, muzikos formų istorija, tradicinės ir šiuolaikinės notacijų rūšys, šiuolaikinių kompozitorių darbai, etninė muzika, muzikos mitologija, struktūrinė antropologija, kultūrologija, muzikos sociologija, naujausios performanso formos naudojant žiniasklaidos priemones ir t. t.

El. p.: katunyanm@mail.ru

Straipsnis įteiktas 2010 04 20

Gaila Kirdienė (g. 1966), humanitarinių mokslų daktarė (1998), Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikologijos instituto Etnomuzikologijos skyriaus vyresnioji mokslo darbuotoja, Etnomuzikologijos katedros lektorė. 1990 m. baigė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos smuiko, 1992 m. – etnomuzikologijos specialybę. 1995 m., gavusi KAAD

(Katholischer Akademischer Austausch Dienst) stipendija, stažavo Getingeno universitete ir Vokietijos liaudies dainų archyve Freiburg / Breisgau. 2010 m., parėmus Lietuvos švietimo mainų fondui, stažavo Valstybinėje Baltarusijos muzikos akademijoje. 2003–2006 m. vadovavo Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo remiamam penkių Lietuvos mokslo institucijų darbuotojų vykdytam projektui „Regioniniai folkloro ir tarmių tyrimai: Vakarų Lietuva“. Monografijos „Smuikas ir smuikavimas lietuvių etninėje kultūroje“ (2000) autorė, skaitmeninių metodinių priemonių „Lietuvių etninė kultūra“ („Gyvūnijos pasaulis etninėje kultūroje“, 2004, „Augalijos pasaulis lietuvių etninėje kultūroje“, 2005, „Namai lietuvių etninėje kultūroje“, 2006, „Metų ratas“, 2008) bendraautorė, rinktinių „Lietuvių liaudies smuiko muzika. 100 kūrinių“ (2007) ir „Tradicinė vestuvių muzika: Rytų Aukštaitija“ (su 2 kompaktinėmis plokštelėmis; 2009) sudarytoja ir parengėja. Dalyvavo mokslinėse ir metodinėse konferencijose, paskelbė 30 mokslo straipsnių apie lietuvių liaudies smuiko ir kitų muzikos instrumentų muziką ir muzikavimo tradicijas Lietuvoje ir užsienyje lietuvių, vokiečių, anglų ir estų kalbomis. Folkloro ansamblio „Griežikai“ vadovė, koncertavo, dėstė tradicinio smuikavimo kursuose, vedė etnokultūrinius ir tradicinio muzikavimo renginius Lietuvoje ir įvairiose užsienio šalyse.

Tel. +37068661504

El. p.: gailakirdiene@gmail.com

Straipsnis įteiktas 2011 05 04

Kerri Kotta (g. 1969) Estijos muzikos ir teatro akademijoje baigė kompozicijos (magistro laipsnis, 1997) ir muzikologijos (daktaro laipsnis, 2004) studijas. Estijos muzikos ir teatro akademijos lektorius ir Muzikos teorijos katedros koordinatorius. Paskelbė darbų apie klasikos kompozitorius (W. A. Mozart, J. Brahms, C. Saint-Saëns, D. Šostakovič, P. Hindemith) ir estų muziką (E. Tubin, E.-S. Tüür, L. Sumera, H. Tulve).

Atlieka muzikinės formos ir balsavados tyrimus remdama šenkerio analitine sistema, analizuoja muzikos kompozicijos ritmines struktūras.

Tel. +3725288781

El. p.: kerri.kotta@mail.ee

Straipsnis įteiktas 2010 05 30

Rima Povilionienė (g. 1975), mokslų daktarė, 2007 m. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje apgynė humanitarinių mokslų (muzikologija) daktaro laipsnį. Nuo 2005 m. – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikos teorijos katedros lektorė; nuo 2008 m. – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikologijos instituto mokslo darbuotoja, mokslinių straipsnių rinktinės „Lietuvos muzikologija“ vyr. redaktorius asistentė; nuo 2010 m. – Lietuvos nacionalinės filharmonijos vyriausioji redaktorė. 2000 m. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje baigė fortepijono atlikėjo magistro studijas; 2003 m. – muzikologijos magistro studijas. 1996–1998 m. jai paskirta Lietuvos muzikų rėmimo fondo stipendija, 2006–2007 m. – Mokslo ir studijų fondo stipendija doktorantams. 2004 m. stažavo Leipcigo universiteto Muzikologijos institute pagal „Erasmus“ programą. 2002 ir 2004 m. bakalauro ir magistro darbai pelnė laureato apdovanojimus „Geriausių Lietuvos

universitetų studentų mokslinių darbų konkurse“ (Lietuvos mokslų akademija); 2008 m. daktaro disertacija apdovanota „Lietuvos jaunųjų mokslininkų darbų konkurso“ diplomu (Lietuvos mokslų akademija). 2011 m. paskirta Kultūros ministerijos valstybinė stipendija parengti monografiją. Lietuvos kompozitorių sąjungos Muzikologų sekcijos narė.

Paskelbė mokslo straipsnių, skaitė pranešimų konferencijose Lietuvoje ir užsienyje, publikavo recenzijų Lietuvos spaudoje. Tyrimų sritis: skaitmuo kaip prasminė ir kompozicinė priemonė ir jo reikšmės muzikoje, numerologinės tradicijos muzikoje tyrinėjimai nuo antikos iki XX a., šiuolaikinių matematinių teorijų implikacijų muzikos kompozicijoje analizės, struktūriniai-semantiniai muzikos kūrinių tyrimai.

Tel. +37061597401

El. p.: r_povilioniene@yahoo.com

Straipsnis įteiktas 2011 08 30

Girėnas Povilonis (g. 1976), humanitarinių mokslų (menotyra) daktaras, Kultūros paveldo centro vyresnysis istorikas, vargonų istorikas, tyrinėtojas, restauratorius ir atlikėjas. 2009–2011 m. Lietuvos kultūros tyrimų institute atliko podoktorantūrinę stažuotę, finansuojamą pagal ES struktūrinių fondų programą „Podoktorantūros (post doc) stažuotė išgyvendinimas Lietuvoje“. 2006 m. Vilniaus dailės akademijoje apgynė daktaro disertaciją „Vilniaus vėlyvojo baroko vargondirbystės mokykla“; 2000 m. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje baigė vargonų atlikėjo magistro studijas; 1999–2000 m. vargonų statybos ir restauravimo srityje stažavo Prancūzijoje; 2001 ir 2006 m. – Gotlando universitete Švedijoje; 2001–2002 m. – Vargonų centre (GoArt) Geteborgo universitete. 2007 m. įkūrė viešąją įstaigą „Lietuvos vargonų paveldo centras“.

Mokslinė veikla apima istorinių vargonų tyrimus, paveldo dokumentacijos, konservacijos ir restauracijos problemas. Mokslinius tyrimus pristatė tarptautinėse konferencijose ir publikavo moksliniuose straipsniuose; išleido knygą katalogą „Lietuvos istoriniai vargonai“ (2008); skaitė paskaitų apie vargonus Latvijos J. Vytuolo muzikos akademijoje ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje; vadovavo kompaktinės plokštelės „Lietuvos istoriniai vargonai“ sudarymui ir leidybai, buvo atsakingas, organizavo ir skaitė paskaitas renginyje „Lietuvos kultūros paveldo dienos 2008“, skirtame istoriniams vargonams. Dalyvauja ir inicijuoja paskaitas bei seminarus visoje Lietuvoje, publikuoja straipsnius akademiniuose leidiniuose, rengia spaudai monografiją (planuojama publikuoti 2012 m.).

Tel. +37061476738

El. p.: girenasp@yahoo.com

Straipsnis įteiktas 2011 08 20

Žilvinas Smalys (g. 1980) – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos licenciatas (2010), profesionalus fagoto atlikėjas, pedagogas ir kompozitorius. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje įgijo bakalauro laipsnį (2002), buvo apdovanotas tarptautinėmis stipendijomis ir tęsė studijas Utrechto (Olandija) aukštojoje menų mokykloje, Londono (Didžioji Britanija) „Guildhall School of Music & Drama“ (magistro

laipsnis, 2003), Ciuricho (Šveicarija) aukštojoje menų mokykloje. Profesionalią atlikėjo karjerą pradėjo Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre bei Lietuvos valstybiniame simfoniniame orkestre, kaip kvietinis muzikantas yra grojęs visuose pagrindiniuose šalies orkestruose. Šiuo metu yra Santjago (Čilė) filharmonijos simfoninio orkestro fagotų grupės koncertmeisteris. Kelių nacionalinių ir tarptautinių konkursų laureatas, kaip solistas koncertavo Lietuvoje, Vakarų Europoje, Rusijoje ir Čilėje. Greta atlikėjo veiklos dėstytoja Santjago „Pontifica Universidad Catolica“ ir „Universidad Mayor“. Publikavo savo kūrinių fagotų kvartetui rinkinį Vokietijoje (leidykla „Accolade Verlag“).

Muzikologijoje ypatingą dėmesį skiria fagoto istorijai, jo evoliucijos ir organologijos klausimų nagrinėjimui, šio instrumento pritaikymo ir funkcionavimo analizei bei jo repertuaro studijoms.

El. p.: smalys@yahoo.com

Straipsnis įteiktas 2011 06 02

Rūta Stanevičiūtė (g. 1960), humanitarinių mokslų daktarė (2011), Lietuvos muzikos ir teatro akademijos docentė, Tarptautinio muzikos signifikacijos projekto (IPMS) ir Tarptautinės muzikologų draugijos (IMS) narė. 1983 m. baigė muzikologijos studijas Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (dabar Lietuvos muzikos ir teatro akademija), studijavo Helsinkio universitete (1995–1996), stažavo Freiburgo (1995), Bolonijos (2000) universitetuose, Zalcburgo seminare (1997), Paryžiaus konservatorijoje (1999), Orpheus institute (2003) ir kitose institucijose. Nuo 1990 m. dėsto Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Muzikos istorijos katedroje, 2003–2008 m. buvo Tarptautinio vadybos ir ekonomikos universiteto (ISM) dėstytoja. Lietuvos kompozitorių sąjungos Muzikologų sekcijos pirmininkė (2005–2010), Tarptautinės šiuolaikinės muzikos draugijos (ISCM) Lietuvos sekcijos pirmininkė (2003–2008). Mokslinių interesų sritys – XX–XXI a. muzikos istorija, modernizmo ir nacionalizmo raiška muzikoje, filosofiniai ir semiotiniai muzikos tyrinėjimo klausimai, muzikos recepcijos studijos. Sudarė ir parengė 8 muzikologinių ir menotyrinių straipsnių knygas, publikavo mokslinių straipsnių Lietuvos ir užsienio (per 30) leidiniuose. Skaitė mokslinius

pranešimus tarptautinėse konferencijose (daugiau kaip 40) Europos valstybėse ir JAV, tarp jų tokiuose renginiuose kaip IMS (Tarptautinė muzikologų draugija), AMS (Amerikos muzikologų draugija), IPMS (Tarptautinis muzikos signifikacijos projektas), ICTM (Tarptautinė tradicinės muzikos taryba), AEC (Europos konservatorių asociacija), EFA (Europos festivalių asociacija) ir kt. Organizavo 6 tarptautines mokslines konferencijas ir seminarus Lietuvoje, 2 specialiąsias lietuvių muzikai skirtas mokslines sesijas IMS kongresuose (2002, 2007). Rengia monografiją „Muzika, nacionalizmas ir modernizmas. Identiteto (re)konfiguracijos kompozitorių modernistų kūryboje Lietuvoje ir iševijoje 1920–1990 m.“ (finansuoja Europos socialinio fondo agentūra ir Lietuvos mokslo taryba).

El. p.: ruta.staneviciute@gmail.com

Straipsnis įteiktas 2011 09 02

Evaldas Vyčinas (g. 1952), Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Etnomuzikologijos katedros docentas (nuo 2011). 1977 m. baigė Lietuvos konservatoriją (alto klasę), 1980 m. – Maskvos valstybinės P. Čaikovskio konservatorijos asistentūrą stažuotė ir pradėjo dirbti Lietuvos konservatorijos Styginių instrumentų katedroje. Paskelbė straipsnių apie liaudies muzikos instrumentus, užrašė apie 10 000 muzikos folkloro kūrinių. Dalyvavo „Naujosios muzikos ansamblyje“ (vad. Š. Nakas), vadovauja folkloro ansamblui „Visi“.

Tel.: +37052730307, +37061327183

El. p.: evycinas@gmail.com

Straipsnis įteiktas 2011 09 29

Ksenija Zamornikova (g. 1988) – 2007 m. baigė Valstybinę Gnesinų muzikos mokyklą. Šiuo metu studijuoja Maskvos valstybinės P. Čaikovskio konservatorijos Muzikos teorijos fakultete. K. Zamornikova buvo išrinkta tarp geriausių Valstybinės Gnesinų muzikos mokyklos 2006–2007 m. studentų. Parengė pranešimų konferencijose.

Tel.: +79268975024, +74985055124

El. p.: ksushona@list.ru

Straipsnis įteiktas 2010 04 20

About the authors

Rimantas Astrauskas (b. 1954) is an Associate Professor of Ethnomusicology at the Lithuanian Academy of Music and Theatre (LAMT). He graduated from the Lithuanian State Conservatory with an MA in Musicology (1978) and completed his PhD at the Lithuanian Academy of Music (1993). Following internship at the University of Oxford and the folklore archives in Copenhagen and Bergen (1995) he is currently lecturing at the LAMT where he was the head of the Ethnomusicology Department (1995–2000); he was the chairman of the Council of Ethnic Culture Protection at the Seimas (2000–2002). He is a guest lecturer at the universities of Copenhagen, Bergen, Tampere, Helsinki, Castellon and London (SOAS), UNESCO expert of intangible heritage, deputy chairman of the Lithuanian National Committee of International Council for Traditional Music, member of the European Seminar in Ethnomusicology (2002–2005 CORD member). He is the editor of nine books of selected papers including *Ritual and Music* (1999), *Ethnic Relations and Musical Folklore* (2002), *Traditional Music and Research in the Baltic Area* (2005), *M. K. Čiurlionis ir pasaulis* (M. K. Čiurlionis and the World, 2005–2011). Scholarly interests include Lithuanian traditional ritual music, the theory and history of ethnomusicology, methodologies of research, safeguarding, semiotics of music.

Phone +37067413440
astram@delfi.lt
Delivered: 2011 04 02

Jonas Bruveris (b. 1939). Musicologist, PhD in the Humanities (1993), the Lithuanian National Prize for Culture and Arts laureate, professor of the Music History Department at the Lithuanian Academy of Music and Theatre. In 1965, he graduated from the Lithuanian State Conservatory and in 1969 completed post-graduate studies at the St Petersburg Conservatory. In 1981–1983 he was a lecturer at Bratislava University (Slovakia). He has written the essay *Mikalojus Konstantinas Čiurlionis* (1973), the book *Lietuvos nacionalinis operos ir baletu teatras* (The Lithuanian National Opera and Ballet Theatre, 2006), compiled the books *Čiurlioniui 100* (The Centenary of Čiurlionis, 1977), *Kiprui Petrauskui 100* (The Centenary of Kipras Petrauskas, 1988), *Birutė Almonaitytė* (1999). He participates in conferences in Lithuania and abroad.

Phone +37065283211
jonasvytas@takas.lt
Delivered: 2011 09 25

Vita Česnulevičiūtė (b. 1979) completed her MA studies in musicology at the Lithuanian Academy of Music and Theatre in 2007 with her Master thesis *Structural Relations of Poetry and Music in XX Century Modern Lithuanian Lyrics*. Česnulevičiūtė has been a PhD student at the Lithuanian

Academy of Music and Theatre since 2008; she has published articles in several Lithuanian magazines such as *Simfoninio mąstymo raiška Alfonso Nykos-Niliūno „Vasaros simfonijoje“* (The Expression of Symphonic Thinking in ‘Summer Symphony’ by Alfonsas Nyka-Niliūnas) in the selection *Interaction of Literature and Other Arts* (2005), *Muzika Alfonso Nykos-Niliūno „Dienoraščio fragmentuose“ ir „Praradimo simfonijoje“: intermedialus dialogas* (Music in Alfonsas Nyka-Niliūnas’ ‘Diary’ and ‘Loss Symphony’: Intermedial Dialogue) and *Polifoninio mąstymo raiškos galimybės moderniojoje lietuvių poezijoje: nuo ostinato iki fugos* (Possibilities of the expression of Polyphonic Cogitation in Modern Lithuanian Poetry: From Ostinato to Fugue) in the scientific periodical *Lithuanian Musicology* (2005, 2008). The object of her scientific interests is poetry and musical relations.

Phone +37067776560
vitaces@gmail.com
Delivered: 2011 06 02

Danutė Kalavinskaitė (b. 1967) is an Associate Professor at the Lithuanian Academy of Music and Theatre, the Department of Music Theory; a church organist, PhD. Fields of research: works of Feliksas Bajoras, contemporary liturgical works of Lithuanian composers, the state of music and conditions of music making in the Catholic Church today, relationship between the Church and society, liturgical rituals and art, and development thereof. These topics are covered in the articles published by the author and in her presentations made at scientific conferences.

Phone +37067641970, +37067933258
dkalavinskaite@gmail.com
Delivered: 2011 05 02

Margarita Katunyan, PhD in Musicology, professor at the Moscow State Tchaikovsky Conservatory. She has lectured as a guest teacher at the Russian State Humanities University (Moscow) and at the Academy of Music, Theatre and Plastic Arts in Chisinau (Moldova). She graduated from the Moscow State P. Tchaikovsky Conservatory (1973) and has about 200 publications to her credit.

She has taken part in national and international conferences and symposiums (60) in Moscow, Berlin, Vilnius, Seattle, Kiev, etc. Katunyan acts as an organizer and coordinator of international scientific conferences. She has compiled and worked as a scientific editor for several international scientific collections: *New Sacral Space. Spiritual traditions in the Modern Cultural Context* (2004); *Myths. Music. Rituals* (2007); *Mozart in the Motion of Time* (2009). She is the author and editor of the book *Edison Denisov. The Birdsong. Piano Score. Phonogram. Materials. Interview* (2004); also a compiler and editor of the collection of monographs *Roman Ledenyov* (2007).

Research interests include basso continuo, musical theory and composition, history of music forms, traditional and modern types of notation, works of contemporary composers, ethnomusic, musical mythology, structural anthropology, culturology, musical sociology, the latest performing forms based on the use of multimedia, etc.

katunyanm@mail.ru
Delivered: 2010 04 20

Gaila Kirdienė (b. 1966), a PhD in the Humanities (1998), a senior scientific worker and lecturer at the Department of Ethnomusicology of the Institute of Music of the Lithuanian Academy of Music and Theatre. In 1990, she graduated from the LAMT with a diploma in violin playing, and in 1992, a diploma in ethnomusicology. In 1995, she was granted a Katholischer Akademischer Austausch Dienst stipend and was on internship at the University of Göttingen and the German Folk Song Archive in Freiburg/Breisgau in Germany. In 2010, supported by the Lithuanian Education Exchange Fund she improved her skills at the Belarusian State Music Academy. In 2003–2006, she managed the project *Regioniniai folkloro ir tarmių tyrimai: Vakarių Lietuva* (Regional Folklore and Dialect Research: Western Lithuania) supported by the Lithuanian State Science and Studies Foundation and was implemented by workers of five Lithuanian science institutions. She is the author of the monograph *Smuikas ir smuikavimas lietuvių etninėje kultūroje* (The Violin and Violin Playing in Lithuanian Ethnic Culture, 2000); co-author of digital methodical books (*Lietuvių etninė kultūra, Gyvūnijos pasaulis etninėje kultūroje*, 2004, *Augalijos pasaulis lietuvių etninėje kultūroje*, 2005, *Namai lietuvių etninėje kultūroje*, 2006, *Metų ratas*, 2008), the editor of the *Lietuvių liaudies smuiko muzika. 100 kūrinių* (2007) and *Tradicinė vestuvių muzika: Rytų Aukštaitija* (with two CDs, 2009). Kirdienė has participated in research and methodical conferences, published thirty articles in Lithuanian, German, English and Estonian about music and music-making traditions for folk fiddle and other instruments in Lithuania and elsewhere, leads the folk ensemble Griėžikai, has given concerts, taught traditional violin playing at courses, managed ethnocultural and traditional music-making events in Lithuania and other countries.

Phone +37068661504
gailakirdiene@gmail.com
Delivered: 2011 05 04

Kerri Kotta (b. 1969) studied composition (MA in 1997) and musicology (PhD in 2004) at the Estonian Academy of Music and Theatre. Currently he holds the position of an assistant professor and coordinator of music theory at the same academic institution. He has published studies on classical composers (Mozart, Brahms, Saint-Saëns, Shostakovich, and Hindemith) and Estonian music (Eduard Tubin, Erkki-Sven Tüür, Lepo Sumera, and Helena Tulve). His main interests cover the form, voice-leading (Schenkerian analysis), and rhythmical structure of the composition.

Phone +3725288781
kerri.kotta@mail.ee
Delivered: 2010 05 30

Rima Povilionienė (b. 1975), Dr., PhD in 2007 at the Lithuanian Academy of Music and Theatre (LAMT). Since 2005, a lecturer at the Department of Musicology of the LAMT; since 2008, a researcher at the Institute of Musicology of the LAMT; an assistant editor-in-chief of the scientific yearly journal *Lietuvos muzikologija* (Lithuanian Musicology, 11 volumes published); since 2010, the editor of publications of the Lithuanian National Philharmonic. In 2000, she received her MA in piano performing; in 2003, an MA in musicology at the LAMT. She received a grant from the Lithuanian Foundation of Musicians' Support for 1996–1998, and in 2006–2007, a grant from the Lithuanian State Science and Studies Foundation. In 2004, she was on internship at the Institute of Musicology at Leipzig University. In 2002 and 2004, she was awarded a laureate diploma for the best research work at the Lithuanian University Students' Competition (the Lithuanian Academy of Sciences) for her bachelor and master's studies. In 2008, her doctoral thesis was awarded a citation at the Lithuanian Junior Scientists' Competition. Currently she is funded by a grant from the Lithuanian Ministry of Culture to publish a monograph.

Povilionienė is a member of the Lithuanian Composers Union, the Section of Musicology; has published research articles and made presentations at conferences in Lithuania and abroad; investigates the constructive background of music, the meaning of the number as a semantic and compositional means, the development of the music numerology tradition to the 20th century and the structural / semantic investigations of music material. Povilionienė publishes reviews, critiques and articles in the Lithuanian press.

Phone +37061597401
r_povilioniene@yahoo.com
Delivered: 2011 08 30

Girėnas Povilonis (b. 1976), Dr., has a doctor's degree in art criticism, is a senior specialist at the Centre for the Culture Heritage, an organ historian and researcher, a restorer and an organ player. In 2009–2011 he was a Postdoctoral Fellow funded by the European Union Structural Funds project "Postdoctoral Fellowship Implementation in Lithuania" at the Lithuanian Culture Research Institute. In 2006, he presented his doctoral thesis 'The Vilnius School of Late Baroque Organ Building' at the Vilnius Art Academy; in 2000, he completed his studies for an MA in solo organ playing at the Lithuanian Academy of Music and Theatre; in 1999–2000, improved his skills in organ building and restoration in France; in 2001 and 2006, at Gotland University in Sweden; in 2001–2002, at the Centre for Organ Art (GoArt) at Gothenburg University. In 2007, he established the public non-profit organisation Centre for the Lithuanian Organ Heritage.

Povilonis' scientific activities encompass research into historic organs and the issues of the preservation and restoration of the heritage. He has presented his research at international conferences and scientific articles, has published the book-catalogue *Lietuvos istoriniai vargonai* (Historical Lithuanian Organs, 2008); has delivered lectures at the Latvian Jazep Vitols Academy of Music and the LAMT; has managed the CD

project *Lithuanian Historical Organs* and the Days of Cultural Heritage in Lithuania 2008 dedicated to historical organs. He holds workshops in various towns in Lithuania, publishes studies in academic journals, and is preparing a monograph for publishing in 2012.

Phone +37061476738
girenasp@yahoo.com
Delivered: 2011 08 20

Žilvinas Smalys (b. 1980), a licentiate of Arts at the Lithuanian Academy of Music and Theatre (2010), professional bassoonist, bassoon teacher and composer; holds a BA degree at the Lithuanian Academy of Music and Theatre (2002), he was awarded international scholarships and studied at Utrecht High School of the Arts (the Netherlands), Guildhall School of Music & Drama (London, UK, graduated with an MA in 2003), and the Zurich High school of the Arts (Switzerland). He started his professional career in Lithuania (the Lithuanian National Opera and Ballet Theatre orchestra, Lithuanian State symphonic and other major Lithuanian orchestras) and now holds a principal bassoon position at the Orquesta Filarmonica de Santiago in Chile. Smalys has won numerous national and international awards and as a soloist has performed in Lithuania, Western Europe, Russia and Chile. Apart from his performing activities, he is a professor of bassoon playing at the Pontificia Universidad Catolica de Santiago and Universidad Mayor de Santiago, he also has his own compositions for bassoon quartet published by Accolade Verlag (Germany) in 2008.

As a musicologist, Smalys has a particular interest in the history of the bassoon, especially the topics regarding its organology and development, use in the orchestra and its solo repertoire.

smalys@yahoo.com
Delivered: 2011 06 02

Rūta Stanevičiūtė (b. 1960), has a PhD in the Humanities (2011). She is an Associate Professor at the Lithuanian Academy of Music and Theatre, a member of the International Project on Musical Signification and of the International Musicological Society. In 1983, she graduated from the Lithuanian State Conservatory (now the Lithuanian Academy of Music and Theatre, LAMT) with a diploma in musicology; in 1995–1996 continued the postgraduate studies in music semiotics at Helsinki University, has won scholarships to study and research at Freiburg University (1995), Salzburg seminar (1997), Paris Conservatory (1999), Bologna University (2000), Orpheus

Institute (2003) and other institutions. Since 1990 she has been teaching at the LAMT, in 2003–2008, at the ISM University of Management and Economics. In 2005–2010, she was the chair of the Musicological section at the Lithuanian Composers Union and in 2003–2008, the chair of the Lithuanian section of the International Society for Contemporary Music. Her main scientific interests are modernism and nationalism in 20th-century music, philosophical and semiotic issues in analysis of contemporary music, music reception studies. She has compiled, edited and co-edited eight collections of scientific and critical articles, and has published more than thirty articles in academic journals and books in Lithuania and abroad. Stanevičiūtė has delivered over 40 papers at international conferences in Europe and the USA, including scientific events organized by IMS, AMS, IPMS, ICTM, AEC, EFA and others. In Lithuania she has organized six international conferences and seminars, and was an organizer and moderator of two special sessions devoted to Lithuanian music and music philosophy at the IMS congresses (2002, 2007). Stanevičiūtė is currently preparing a monograph devoted to issues of modernism and nationalism in 20th-century Lithuanian music (supported by the European Social Fund Agency and the Lithuanian Science Council).

ruta.staneviciute@gmail.com
Delivered: 2011 09 02

Evaldas Vyčinas (b. 1952), an Associate Professor at the Ethnomusicology Department of the Lithuanian Academy of Music and Theatre (since 2011). In 1977 he graduated from the Lithuanian State Conservatory (now LAMT, viola class) and in 1980, from assistant probation courses at the Moscow State P. Tchaikovsky Conservatory, Chair of String Instruments. He has published a series of papers on musical instruments and is the head of the folklore ensemble *Visi*.

Phone +37052730307, +37061327183
evycinas@gmail.com
Delivered: 2011 09 29

Kseniya Zamornikova (b. 1988, Moscow) graduated the Gnessin State Musical College in 2007. Now she studies at the Moscow State P. Tchaikovsky Conservatory, the Faculty of Theory of Music. Zamornikova was among the best students of Gnessin State Musical College in 2006–2007, has made presentations in the conferences.

Phone +79268975024, +74985055124
ksushona@list.ru
Delivered: 2010 04 20

Atmintinė autoriams

Teikiama publikuoti straipsnių reikalavimai, jų recenzavimo tvarka

Į žurnalą priimami tokios arba analogiškos struktūros moksliniai straipsniai: įvadas, tyrimų tikslas, objektas, metodas ir metodikos, gauti rezultatai, išvados arba apibendrinimas, nuorodos, naudotos literatūros sąrašas.

Prieš pagrindinį tekstą turi būti anotacija, kurioje nurodoma: tyrinėjimo objektas, metodas (metodikos), tikslas, išdėstomi tyrimo rezultatai. Paskui išvardijami reikšminiai žodžiai. Anotacija turi būti pateikiama lietuvių ir anglų (vokiečių) kalbomis.

Straipsnio pabaigoje turi būti pateikiamos nuorodos ir literatūros sąrašas. Po literatūros sąrašo pateikiama santrauka. Jei straipsnis lietuvių kalba, santrauka rašoma anglų (vokiečių, prancūzų) kalba; užsienio kalba teikiamo straipsnio santrauka turi būti lietuvių kalba. Santraukos apimtis – 0,5–1 puslapis.

Straipsnio iliustracinė medžiaga (nuotraukos, grafikai, schemos, lentelės ir kt.) turi būti nespaltvota, geros kokybės ir tinkama reprodukuoti. Natų pavyzdžiai turi būti parengti kompiuteriu.

Straipsnius galima teikti lietuvių ir pagrindinėmis užsienio kalbomis. Apimtis neturėtų viršyti vieno spaudos lanko. Didesnės apimties straipsnio spausdinimo galimybė aptariama su vyriausiuoju redaktoriumi.

Straipsnio autorius atskirame lape lietuvių ir anglų (vokiečių, prancūzų) kalbomis turi pateikti trumpą savo mokslinę biografiją – nurodyti mokslinį laipsnį ir vardą, svarbiausius darbus, mokslinius interesus, darbovietę, pareigas ir adresą.

Redakcijai pagal nurodytus reikalavimus parengtą straipsnį autorius turi pateikti spausdintą baltame tipiniame A4 formato popieriuje (1 egz.) ir pridėti kompiuterinę laikmeną su straipsnio įrašu.

Pateiktą straipsnį recenzuoja du redakcinės kolegijos paskirti mokslininkai. Laikomasi nuostatos, kad kiekvienas straipsnis turi turėti dvi recenzijas – vidinę ir išorinę. Jeigu pateikto straipsnio problematika tarpdisciplininė, privaloma gretutinės mokslo srities ar krypties mokslininko rekomendacija.

Straipsnis spausdinamas gavus dviejų mokslininkų rekomendacijas.

Bibliografinių nuorodų sistemos reikalavimai

„Lietuvos muzikologijai“ teikiamuose straipsniuose turi būti laikomasi citavimo tvarkos ir bibliografinių nuorodų sąrašo sudarymo metodikos. Redaktorių kolegija vadovaujasi Osvaldo Janonio instrukcijomis, nurodytomis leidinyje *Bibliografinių nuorodų ir jų sąrašo sudarymo studijų bei mokslo darbuose metodika* (pagal Lietuvos standartus LST ISO 690 ir LST ISO 690-2). Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2005. ISBN 9986-19-775-9).

Nuorodose (išnašose) ir literatūros sąrašė bibliografiniai duomenys pateikiami originalo rašyba. Dokumentai kirilica nelotyninami (netransliteruojami). Kinų, japonų, arabų ir kitų kalbų šaltiniai nurodomi naudojantis atitinkamais transliteravimo standartais. Sulotyninti duomenys gali pakeisti vartotuosius originaliame dokumente arba papildyti – tuo atveju suskliausti laužtiniais skliaustais. Didžiųjų raidžių rašyba turi atitikti nurodomo dokumento kalboje susiklosčiusią praktiką. Pagrindinis nuorodos šaltinis išryškinamas kursyvu.

Tekstinės išnašos įterpiamos į straipsnio tekstą lenktiniuose skliaustuose arba teikiamos kaip pastaba nuorodose darbo gale. Į tekstą įterptose išnašose nurodomas cituojamo teksto autorius arba antraštė, išleidimo metai ir – jei reikia – puslapis, pavyzdžiui, (Čiurlionis 1973, 51). Kelių autorių leidinio nuoroda gali būti trumpinama nurodant pirmojo autoriaus pavardę ir prirašant „et al.“ Nuorodose teikiami bibliografiniai duomenys gali būti nurodomi dvejopai. Pirmuoju atveju, pavyzdžiui: Tekstas iš Mikalojaus Konstantino Čiurlionio laišku Sofijai Kymantaitei-Čiurlionienei rinktinės leidinyje Čiurlionis, Mikalojus Konstantinas. *Laiškai Sofijai*. Parengė Vyrautas Landsbergis. Vilnius: Vaga, 1973, p. 51. Antruoju atveju gali būti teikiama vien tik bibliografinė nuoroda laikantis citavimo tvarkos ir literatūros sąrašo sudarymo metodikos.

Literatūros sąrašas turi būti išdėstytas autorių arba antraščių abėcėlės tvarka. To paties autoriaus darbai rašomi išleidimo chronologine tvarka.

Bibliografinės nuorodos sudaromos laikantis šių reikalavimų:

- a) po autoriaus pavardės prieš vardą dedamas kablelis; po kiekvieno asmenvardžio dedamas kabliataškis;
- b) jei autorius nežinomas, nurodoma antraštė (pavadinimas);

- c) jei antraštės nėra, ji keičiama pirmaisiais žodžiais, reiškiančiais baigtinę mintį; po jų dedamas daugtaškis;
- d) toliau eina antraštė – straipsnio arba knygos pavadinimas (kursyvu) originalo kalba;
- e) prieš šaltinį, kuriame išspausdintas straipsnis, rašoma „In“ arba „Iš“; šaltinio antraštė išryškinama kursyvu.
- f) jei esama antraštės, t. y. antraštę paaiškinančių duomenų (informacija apie leidinio tipą, žanrą, paskirtį, rengėjus), jie teikiami po antraštės; prieš paantraštę dedamas dvitaškis;
- g) leidinio rengėjų (redaktorių, vertėjų ir pan.) nurodyti neprivalu, tačiau jie gali būti nurodomi po antraštės;
- h) būtini bibliografijos elementai yra išleidimo duomenys – originalo kalba rašomi duomenys: vieta, leidėjas, metai;
- i) po leidinio išleidimo vietos nuorodos dedamas dvitaškis (kai leidėjas nenurodomas, dedamas kablelis); po dvitaškio toliau rašomas leidėjas, esant keliems leidėjams – išryškintasis arba pirmasis leidėjas; po leidėjo įvardijimo dedamas kablelis;
- j) toliau nurodomi leidinio metai; esant tęstinių ar periodinių leidinių numerių, tomų ir pan. nuorodoms, po leidinio metų dedamas kablelis; nesant šių duomenų, po leidinio metų dedamas taškas, pavyzdžiui:
- Landsbergis, Vytautas. *Geresnės muzikos troškimas*. Vilnius: Vaga, 1990. ISBN 5-415-00635-4.
- Račiūnaitė-Vyčiniene, Daiva. „Vienbalsumas šiaurės rytų Aukštaitijoje: vėlesnės monofoninės dainos“. Iš: *Lietuvos muzikologija*. Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2005, t. 6, p. 150–160.
- k) toliau nurodomi leidinio dalies (pvz., straipsnio) puslapiai, pavyzdžiui:
- Kramer, Lawrence. „Perspektyvos: postmodernizmas ir muzikologija“. Iš: Goštautienė, Rūta (sud.). *Muzika kaip kultūros tekstas*. Vilnius: Apostrofa, 2007, p. 124–160.
- l) toliau įrašomas knyga, daugiatomius arba serialinius leidinius identifikuojantis standartinis numeris – ISBN, ISMN ar ISSN; po jų nuorodos dedamas taškas; standartinis numeris neprivalomas nurodant knygų, daugiatomių arba serialinių leidinių dalis (straipsnius ir pan.);
- m) cituojant arba nurodant elektroninius dokumentus, būtina nurodyti leidinio autorių, antraštę, elektroninį adresą ir elektroninio leidinio žiūrėjimo datą, pavyzdžiui:
- Paulauskis, Linas. „Bronius Kutavičius: jeigu nėra paslapties – nėra ir muzikos“. Iš: *Lietuvos muzikos link* [interaktyvus]. 2005–2006, Nr. 11 [žiūrėta 2007 m. lapkričio 5 d.]. Interneto prieiga: <<http://www.mxl.lt/lt/classical/info/251>>.

Lietuvos muzikologija, 12 *Lithuanian Musicology, 12*

SL 1695. 26 sp. l. Tiražas 200 egz.

Maketavo Rokas Gelažius

Išleido Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Gedimino pr. 42, LT-01110 Vilnius

Spausdino Vilniaus dailės akademijos leidykla ir spaustuvė, Dominikonų g. 15, LT-01013 Vilnius